

C.Serkan KUMDAKCI

Mali Müşavir – Bağımsız Denetçi
Adli Muhasebe Komisyonu
Genel Sekreteri

Kara Para Aklama
ile Mücadelede
Adli Muhasebecilik

Kara Para Nedir ?

- Kara para İngilizce’de “Dirty Money”, “Black Money” olarak ifade edilmektedir.
- Ancak uluslararası anlaşmalarda ve belgelerde kullanılan kavram „Suç Geliri” – „Proceeds of Crime” şeklindedir.
- Kara parayı genel anlamıyla yasadışı yollardan elde edilen her türlü kazanç olarak tanımlanabilir.

Kara Para Unsurları;

- **Sosyal anlamda karapara**, dolaylı olarak da olsa toplumsal hayata zarar veren her türlü faaliyetten elde edilen her türlü kazançtır.
- **Ahlaki anlamda karapara**, yasalarla yasaklanmış olsun veya olmasın toplum nazarında suç sayılan hareketler sonucunda elde edilen tüm kazançlar olarak tanımlanabilir,
- **Ekonomik anlamda karapara** ise kanunlar tarafından suç sayılan fiillerin yanı sıra, ekonomik hayatı düzenleyen kural ve usuller ihlal edilerek elde edilen kazanç olarak nitelendirilebilir
- **Hukuki anlamda kara para** hukuki anlamda ülke mevzuatlarında öncül suç olarak belirlenmiş fiillerden elde edilen kazançlardır

Kara para aklama

Kara para aklama (money laundering)

Kısaca, "Yasadışı yollardan elde edilen kazançların kaynağının gizlenmesi ve kimliğinin değiştirilmesi suretiyle yasal ekonomik değerlere dönüştürülmesi" olarak tanımlayabileceğimiz karapara aklamının geçmişinin 1920'lere kadar uzandığı ileri sürülmektedir.

Al Capone ve Kara Para Aklama

L'express gazetesinde yayımlanan bir habere göre 1920'li yıllarda Şikago'da mafya üyesi bir şahıs o yıllarda popüler olan ve ödemelerin ancak nakit olarak yapılabilirdiği bir çamaşırhaneler zinciri satın almıştı. Mafyanın suçlardan elde ettiği gelirleri, çamaşırhanelerden elde edilen yasal gelirle karıştırarak muhasebe kayıtlarına geçirmek sureti ile yasal bir gelir haline getiriyordu. İngilizce'de karapara aklama anlamında kullanılan "laundering" (çamaşır yıkama) tabirinin buradan geldiği söylenmektedir.

- „Kara Para Aklama“ deyimini dünya literatürüne 70“li yıllarda yaşanan „Watergate Skandalı“ ile girmiştir. Bu olay 17 Haziran 1972 günü 5 hırsızın Watergate iş merkezindeki bir büroya girerken polis tarafından yakalanarak tutuklanmasıyla ortaya çıkmıştır.
- Hırsızların yakalanması üzerine büronun ana muhalefet partisinin merkezi olması ve soruşturmanın Richard Nixon“ın partisiyle bağlantılı olması olayları tetiklemiş sonunda yolsuzluk iddiaları karşısında 8 Ağustos 1974 tarihinde Richard Nixon televizyonda yaptığı bir konuşmayla ertesi gün istifa edeceğini açıklamıştır. Olayın sonunda dünya yeni bir kavramla karşılaşmıştır, Kara Para Aklama.
- 19 Nisan 1973 tarihli The Guardian gazetesi, Meksika'da aklanan ve Cumhuriyetçi Parti kampanyasında kullanılan 200.000 \$'dan bahsetmektedir.

Kara Para Aklama nedir ?

- Şüpheli veya yasadışı fonların gizlenmesi ve daha sonra fonların yasal faaliyetlerle meşru gelirlere dönüştürme sürecidir.
- Yasadışı yollardan elde edilen kazançların yasal gelir olarak kabul ettirilebilmesi için mali sisteme sokulmasıdır.
- Suçtan kaynaklanan gelire, yasadışı yollardan elde edilen fonlara, mali sistem içinde bir süreçten geçirmek suretiyle meşruluk kazandırılmasıdır.

Kara Para Aklama aşamaları ;

Kara paranın aklanması esas itibariyle bir süreçtir. Bu süreç bazen tek aşamalı olabileceği gibi bazen çok aşamalı ve karmaşık bir şekilde gerçekleşmektedir. Ancak kara paranın aklanmasından esas itibari ile üç aşamadan bahsedilmektedir.

Yerleştirme (placement),

Ayrıştırma (layering)

Bütünleştirme (integration)

Yerleştirme Aşaması

Başta uyuşturucu ticareti olmak üzere pek çok yasadışı faaliyet sonucu elde edilen paranın önemli bir kısmı nakit formunda olmaktadır. Önemli miktardaki nakit para adeta işlenen suçun bir delili niteliğindedir. Bu yüzden bu paranın nakit formundan çıkarılması suçtan uzaklaşmak, tespit edilme riskini minimize etmek ve suç gelirinin müsaderesini engellemek açısından bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır. İşte yerleştirme aşaması bu zorunluluğun bir sonucu olarak suç gelirlerinin nakit formundan kurtarılmak amacıyla finansal sisteme sokulması aşamasıdır. Suç gelirinin finansal sisteme bir kez sokulması sonrasında hesaplar ve ülkeler arasında dolaştırılması suretiyle izinin kaybettirilmesi imkanına kavuşulmuş olacaktır.

Ayrıştırma Aşaması

Ayrıştırma aşamasından paranın öncül suçtan mümkün olduğunca uzaklaştırılması, paranın izinin sürülmesinin güçleştirilmesi amaçlanır. Bunun için kara para ülke içinde değişik hesaplar arasında ve uluslararası alanda transfer işlemlerine tabi tutulur. Aynı zamanda çok çeşitli finansal araçlar kullanılarak yasal işlemlere benzeyen pek çok işlem gerçekleştirilmek suretiyle, para çeşitli yatırım araçları, hesaplar ve kişiler arasında değiştirilir. Aklayıcılar tarafından, fiktif kişiler ile tabela şirketleri de dahil olmak üzere çeşitli kişi ve hesaplar arasında dolaştırılan, yurtdışındaki tabela bankalarına gidip gelen veya off-shore merkezlerinde işlem gören para bir taraftan öncül suçtan uzaklaşırken, diğer yandan aklama ile mücadele eden kamu otoritelerince takibi güç hale gelir.

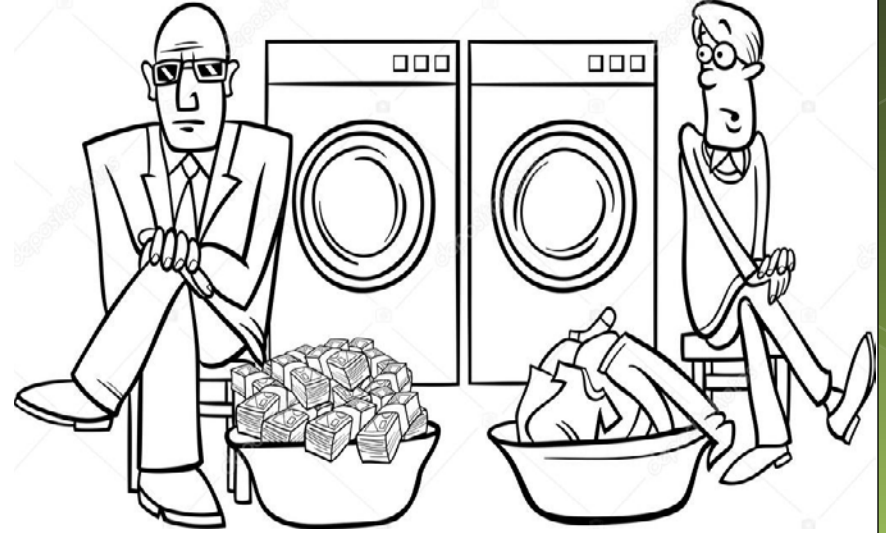
Bütünleştirme Aşaması

Kara para elde edenlerce aklama kadar, aklanan paranın sahipliğinin sürekli olarak kontrol altında tutulması büyük önem taşımaktadır. Bu yüzden aklama aşamalarının sonunda, aklanan kara paranın asıl sahibine dönmesi temel amaçtır. Kara paranın çeşitli aşama ve yöntemler sonunda aklandıktan sonra, yasal görünüm altında sahibine dönme aşaması bütünleştirme (integration) aşamasıdır. Daha önceki aşamalarda suçla bağlantısı koparılan kara para yasal bir gelir veya malvarlığı unsuru olarak ilgili kişiye geri döner.

Kara Para Aklama Yöntemleri

- **1. Sık Kullanılan Yöntemler**
- 1.1. Fonların Yasadışı İthalı
- 1.2. **Şirinler Yöntemi**
- 1.3. Parçalama Yöntemi
- 1.4. Vergi Cennetleri
- 1.5. **Oto-Finans Borç Metodu**
- 1.6. Paravan Ya da Hayali Şirketlerin Kullanılması
- 1.7. **Nakit Para Kullanılan İşyerlerinin İşletilmesi (Göstermelik Şirketler)**
- 1.8. **Kumarhaneler ve Gazinolar**
- 1.9. Sahte ya da Şişirilmiş Faturaların Kullanılması
- 1.10. Döviz Alımı ve Döviz Büfelerinin Kullanılması
- 1.11. Alternatif Havale Sistemleri

Para Aklama

2. Finans Kurumlarının Aracı Olarak Kullanıldığı Yöntemler

- 2.1. Nakit Transferlerinin
- 2.2. Banka Hesaplarının Kullanılması
- 2.3. Yatırımla İlgili İşlemler Yapılması
- 2.4. Off-Shore Uluslar Arası
- 2.5. Finans Kurumları Çalışanlarının Aracılığından Yararlanılması
- 2.6. Online Bankacılık Online bankacılık sistemi,

Şirinler Yöntemi :Şirinler yöntemi büyük tutarlı yasadışı fonların, dikkat çekmemek ve resmi raporlama eşiklerinden kaçınmak amacıyla çok sayıda kişi adına açılmış hesaplara bölünerek yatırılmasıdır. Birçok ülkede bir suç olup şüpheli işlem bildirimi düzenlenerek rapor edilmesi gerekir. Parçalamayla iştigal eden kişiler, aklayıcılar tarafından tutulan ve “şirinler” adı verilen ayakçılardır.

Oto-Finans Borç Metodu;

Bu yöntemi örnek bir olayla 4 aşamada anlatmak mümkündür.

1. Kara para aklayacak kişi vergi cennetleri (off-shore) merkezine gider ve kara parayı burada faaliyet gösteren A bankasına yatırır (daha sonra bu parayı bir başka ülkedeki B bankasına da aktarabilir).
2. Daha sonra kendi ülkesindeki C bankasına başvurarak A (veya B) bankasındaki hesabını teminat göstermek suretiyle kredi talebinde bulunur. C bankası da bu krediyi kendisine verir.
3. Aldığı kredi ile istediği yatırımı yapar (Otel, ev, işyeri, araç alabilir vs).
4. Kredisini C bankasına geri ödemez. C bankası da bu kişinin teminat gösterdiği A (veya B) bankasındaki parasını haciz eder. Böylece, kara parayı elde eden kişi, parasını otel veya bir başka yatırım şeklinde aklanmış olarak ortaya çıkarır

Kumarhaneler ve Gazinolar ; Bu yöntemle aklayıcı önce kumarhaneye gider, kasadan bol miktartlı nakit karşılığı fiş alır, oyun makinesine ya bir kaçını atar ya da hiç atmadañ geri döñüp bu denli nakit parayı üzerinde taşıyamayacağını söyleyip kendisine çek kesilmesini talep eder, netice itibari ile kaynağı belli olmuş, sorulduğunda kumardan kazandığını söylemesi kolay olur, aksinin ispatı ise neredeyse olanaksızlaşır

Nakit Para Kullanılan İşyerlerinin İşletilmesi (Göstermelik Şirketler)

Nakit para akışının yoğun olarak yaşandığı, kağıt üzerinde değil de gerçekten faaliyet gösteren yerler olabileceğı gibi, bürosu olup da herhangi bir faaliyette bulunmayan bir şirket de olabilir. Bu yöntemde fast food, benzin istasyonu gibi nakit para akışının yoğun olduğu işyerleri kurulur. Bu tür işyerlerinin seçilmesinin nedeni bunların muhasebe denetimlerinin yapılmasının oldukça zor olmasıdır. Böylece yasa dışı kaynaklardan gelen fonlar, bu işyerlerinden elde edilen gelirlere karıştırılabiliyor

Finans Kurumlarının Aracı Olarak Kullanıldığı Yöntemler

Nakit Transferlerinin Yapılması Bankalar aracılığıyla yapılan transfer işlemlerinden bazılarının şüpheli işlem niteliği bulunmakta olup, bu tür işlemler kara para aklamak amacıyla kullanılabilir. Bu tür transfer işlemlerini şu şekilde sıralamak mümkündür

1. Uyuşturucu ve kaçakçılık gibi suçlar ile terörist organizasyonların mevcut olduğu ülkelerden ve sınır ötesi merkezlerden (Offshore merkezler) veya bu ülke ve merkezlere büyük meblağlı transferlerin yapılması,
2. Kişinin banka nezdindeki hesaplarında anormal bir artışın tespit edilmesi ve bu hesaplara kısa sürelerde büyük miktarda giriş çıkışların olması,
3. Kötü bir ünü olan, belli bir iş kaynağı, ticari geçmişi ve alt yapısı olmayan bir kişi adına veya hesabına büyük miktarlarda nakit hareketlerinin olması veya yurt dışından büyük miktarlarda nakit para gelmesi,
4. Çok sayıda kişinin makul bir açıklama yapmadan, ayrı ayrı hesaplardan aynı hesaba para transferleri yapması,
5. Müşterilerin küçük miktarlarda ve çok sıklıkla hesaplarına para yatırması ve bunun toplamının büyük miktarlara ulaşması ve aynı hesaplarda tutulan paraların parçalara bölünerek ayrı ayrı hesaplarda tutulması,
6. İşletme faaliyetleri ile orantısız ve büyük miktarda meblağı içeren hesapların bulunması,
7. Birbirine yakın tutarda paranın, yine birbirine yakın zamanda ülke dışına çıkması ve girmesi.

Banka Hesaplarının Kullanılması Kara para aklayıcılarının banka hesaplarında bulunan yüklü miktarlardaki paraları, doğal olarak Maliye Bakanlığı görevlilerinin veya Polisin dikkatini çekecektir. Ancak birden çok hesaptaki ve az miktardaki paralar kimsenin dikkatini çekmez. Bu amaçla, kara para aklayıcıları, yurtiçinde ve yurtdışında birden fazla bankada hesap açarak fazla miktarlardaki paralarını bu hesaplara paylaşırlar.

Yatırımla ilgili işlemlerin Yapılması Bir başka yöntem olarak karşımıza çıkan yatırım işlemlerinde, nakit paranın herhangi bir değere yatırılması söz konusudur. Bu işlemlere örnek olarak; büyük miktarlarda menkul kıymet satın alınması.

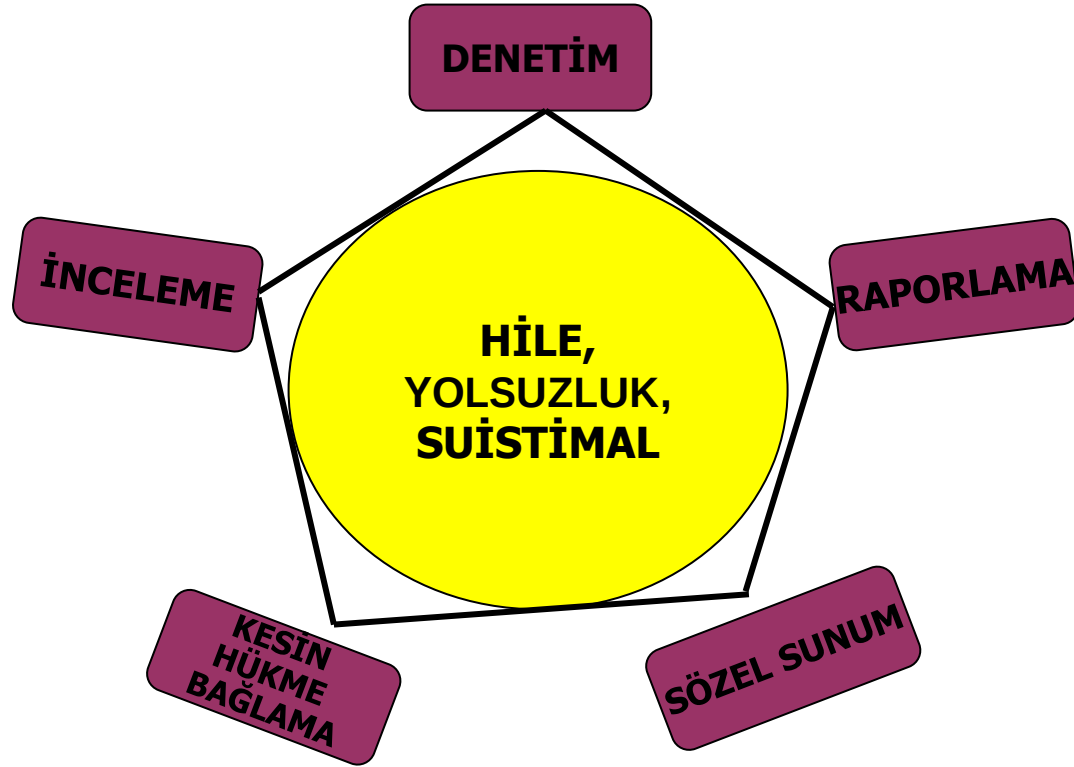

ADLİ MUHASEBECİLİK MESLEĞİ VE AKLAMA SUÇU İLE MÜCADELE

Adli Muhasebe Tanımı

- Standart bir tanımı olmamakla beraber bize göre Adli muhasebe adli mercilere intikal etmiş veya edecek olan muhasebesel boyutu ağırlıklı olan hukuki ihtilafların çözümünü kendine has yöntem ve tekniklerle gerçekleştiren bir bilim dalıdır. Adli muhasebe bilimi ile uğraşan kişilere Adli Muhasebeci yada Adli Müşavir denilir. Serbest Adli Müşavirler görevleri ile ilgili araştırmalarda kendilerini hakim, savcı veya avukat yerine koyamazlar. Tarafsızlık esastır.

ADLİ MUHASEBECİ

Amacı hile, yolsuzluk ve suistimalleri belge ve delilleriyle tespit ederek adaletin sağlanmasıdır.

ADLİ MUHASEBE DALLARI

Dava Destekleri: Avukatlara kendi savunmalarını oluşturmak yada savcı veya karşı taraf avukatının savunmasını çürütecek belge ve delilleri sağlamaktır.

Uzman Tanıklık (Bilirkişi Tanıklığı): Hazırlanan raporu mahkemede tablo, şekil veya diğer görsel öğeler desteğinde sözlü olarak açıklamak soruları yanıtlamaktır.

Hile Suistimal Yolsuzluk Araştırması: Kamu veya özel sektör kuruluşlarında var olan hile, yolsuzluk ve suistimal olaylarını belge ve delilleri ile tespit etmektir.

UYGULAMA ALANLARI AÇISINDAN AKLAMA SUÇUYLA MÜCADELE

Aklama suçuyla mücadelede suçun varlığının kanıtlanması ve suçun önlenmesine yönelik olarak özellikle alanında her anlamda tam donanımlı bir meslek erbabına ihtiyaç duyulmaktadır

Adli muhasebeciler sahip oldukları bilgi, beceri, deneyim ve kullandıkları araştırma ve soruşturma teknikleri bakımından aklama suçunun tespitine ve önlenmesinde kişi veya kurumlara yardımcı olabilecek görevlilerdir.

Adli muhasebenin uygulama alanlarının içerisinde en önemlileri olan dava destek danışmanlığı, uzman şahitlik ve araştırmacı muhasebecilik ele alındığında aşağıdaki gözlemler ortaya çıkmıştır.

**Adli Muhasebecinin Dava Destek Danışmanlığı
Hizmeti ve Aklama Suçuyla Mücadele**

**Adli Muhasebecinin Hile Denetçiliği Hizmeti ve Aklama
Suçu ile Mücadele**

**Adli Muhasebecinin Uzman şahitlik Hizmeti ve Aklama
Suçu ile Mücadele**

Türkiye’de aklama suçu ile yakından ilgilenen kurum T.C. Maliye Bakanlığı Mali Suçlar Araştırma Kurulu Başkanlığı (MASAK)’dır. MASAK suç gelirlerinin aklanması ile terörün finansmanının önlenmesine dair konularda uzman kuruluştur.

Özellikle aklama suçları ile mücadele yükümlülerinin takibini yapmaktadır. MASAK’a yapılan şüpheli işlem bildirimleri ile gerek gerçek kişiler gerekse tüzel kişilere yardımcı olmaktadır.

Şüpheli işlem bildirimi, suç gelirlerinin aklanması veya terörün finansmanı ile ilgili olduğundan, şüphelenilen finansal işlemlerin, MASAK’a rapor edilmesidir

2015’te 74 bin civarında olan şüpheli işlem bildirimi sayısı 2016’da 132 bin 500’e çıkmıştır. Bunun 117 bini bankalar tarafından yapılan bildirimlerden oluşmaktadır.

Hukukumuzda Kara Para Aklama

- 4208 sayılı karaparanın aklanmasının önlenmesine dair kanun gereğince suçun oluşabilmesi için suçun maddi ve manevi unsurlarının ayrı ayrı ve birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.
- **Suçun Maddi Unsuru** Modern ceza hukukunda suç, bir fiilin varlığı ile oluşur. Kanunlarda bahsedilen fiil hal hareket ya da her hangi bir insan davranışı olabilir. Bu fiil aynı zamanda suçun maddi unsurunu oluşturacaktır. Kara para aklama suçunun maddi unsuru; kara paranın değerlendirilmesi, kullanılması, kaynak ya da niteliğinin, zilyet ya da malikinin değiştirilmesi, gizlenmesi, sınır ötesi harekete tabi tutulması gibi fiillerin işlenmesi halinde suçun maddi unsuru gerçekleşmiş olacaktır
- **Suçun Manevi Unsuru** Suç olduğu varsayılan bir eylemin gerçekleştirilmesinde maddi unsur kadar manevi unsorda önemlidir. Bu manevi unsur kast ve taksir olarak karşımıza çıkar. Kara paranın aklanması suçu kastın varlığıyla işlenebilir. Kanunumuzda suçun taksirli şeklinden bahsedilmemektedir. Kastın varlığı için yasada sayılan şekliyle kara parayı kullanma, iktisap etme, sınır ötesi harekete tabi tutma vs. iradesi olmalıdır

FATF

- The **Financial Action Task Force** on money laundering. kara para aklama ve terörizmin finanse edilmesiyle mücadele etmek için 1989 yılında G-7 ülkeleri (ABD, Japonya, Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya ve Kanada) tarafından OECD bünyesinde kurulmuştur. Uluslararası bir organizasyondur ve şu anda Türkiye'nin içinde olduğu 33 üyesi vardır.

Sonuç;

- Adli muhasebecilik, yasadışı ve hileli finansal işlemlerin hukuki boyutuyla ele alındığı muhasebe alanıdır. Ülkelerin çeşitli alanlarda büyümeleri ve ekonomilerinin gelişmesi uzmanlık gerektiren bu mesleğe gereksinimi artırmıştır. Gelişmiş ülkelerde bugün adli muhasebeciler emniyet güçleri ile birlikte suçun araştırma safhasında çalışmakta ve ayrıca dava sürecinde uzman şahit (tanık) olarak hizmet vermektedirler.
- Türkiye’de ekonomide, toplumda ve iş hayatında kişilerin neden olduğu suç oranları giderek artmakta ve avukatlar davalarında uzman desteğine ihtiyaç duymaktadırlar,
- Adli muhasebeci sıfatını taşımak ve görevi yerine getirmek için normal bir lisans eğitimi yeteli olmamaktadır. Örneğin adli muhasebecilik mesleğine büyük önem veren ABD’de öncelikle adli muhasebeci olabilmek için adli muhasebeci belgesi almak, ilgili lisans eğitimi tamamlamak, 2 yıllık mesleki deneyim ve ABD’de faaliyet gösteren „Diplomalı Hile Araştırmacıları Kuruluşu – ACFE (Association of Certified Fraud Examiners) sınavlarında başarılı olmak gerekmektedir.

ACFE adli muhasebecilik alanında faaliyet gösteren kurumların en önemlisi olarak kabul edilmektedir. ACFE meslek sınavlarını;

- Finansal İşlemler,
- Araştırmacılık,
- Yasal Unsurlar,
- Suç bilimi,

olmak üzere 4 ana bölümde yapmaktadır.

Bu söz konusu alanlar göz önünde tutulduğunda sadece lisans eğitiminde edinilen bilgi ve birikim yetersiz kalmakta, ek bir eğitim sistemine ihtiyaç duyulmaktadır. Türkiye’de suç gelirleri ile ilgili problemler fazlasıyla yaşanmaktadır. Bu olumsuz durum gelişmiş ülkelerde de mücadele gerektiren öncül konulardan biridir. Ancak Türkiye ile gelişmiş ülkelere aradaki tek fark, gelişmiş ülkelerde suç gelirlerinin oluşturduğu olumsuz duruma karşı zararı en aza indirmede önlemler alınmakta, Türkiye’de ise bu derece kapsamlı bir çalışma yapılamamaktadır. Sonuç olarak „Adli Muhasebecilik” mesleğine acil olarak destek verilmelidir. Türkiye’de bu meslek ile ilgili alt yapı oluşturulmalı ve daha geniş kapsamlı çalışmaları hayata geçirilmelidir

Teşekkürler...

C.Serkan KUMDAKCI

Mali Müşavir – Bağımsız Denetçi

@Skumdakci

Mail : cserkan@cskdenetim.com

Web : www.cskdenetim.com

